www.ekoperfekt.pl, e-mail: biuro@ekoperfekt.pl

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica

www.ekoperfekt.pl, e-mail: biuro@ekoperfekt.pl

sierpień 2013

Spis treści

1. Wstęp 3
2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania projektu gminnego Programu usuwania azbestu 3
3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami 5
4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu 10
5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem 14
6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych 15
7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu 15
8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko 16
   8.1. Pozytywne 17
   8.2. Negatywne: 18
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu 19
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy 19
11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu. 20
12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko 21
13. Streszczenie 22

1. Wstęp

Na podstawie art. 46 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami) projekt Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o prognozę oddziaływania na środowisko.

Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń projektu Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica.

Zakres Prognozy zgodny jest z art. 51 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami) oraz pismem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znak PWIS.NSOZNS.9022.1.200.2013.JD z dn. 02.07.2013r. oraz pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak WSI.411.3.2013.AN z dn. 31.07.2013r.

2. Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania projektu gminnego Programu usuwania azbestu…

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na podstawie art. 51 ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227), zgodnie, z którym:

1. zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o trans granicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

2. określa, analizuje, ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istotne problemy z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materiale, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i miedzy oddziaływanianiami na te elementy,

3. przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensacje przyrodniczą, negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Działania przyjęte w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica poddano analizie oraz odniesiono do stanu środowiska na terenie gminy.

Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu.

W analizie uwzględniono również zapisy Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Planu gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego oraz Prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Analiza i ocena przyjętych kierunków została przedstawiona w formie tabeli; przy ocenie zastosowano następujące kategorie wartościowania:

+ korzystny wpływ na środowisko, prowadzący do odbudowy, wzbogacenia systemu lub co najmniej zachowania najistotniejszych wartości środowiskowych i standardów jakości środowiska

- negatywny wpływ na środowisko, prowadzący do degradacji lub potencjalnie stwarzający zagrożenia środowiska, wpływający na niezachowanie standardów jakości środowiska

0 brak oddziaływania lub minimalne, nieznaczące oddziaływanie (na granicy neutralności)

-/+ negatywny wpływ na środowisko w etapie budowy; korzystny wpływ w dalszej perspektywie.

3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Projekt Programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych powstał, jako realizacja przepisów:

- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami).
- Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. Nr 0, poz. 21).
- Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tj. Dz. U. 2004 Nr 3 poz. 20 ze zmianami).
- „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 roku, który wprowadza obowiązek opracowania programu na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.
- „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032", przyjęty Uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010r., który jest kontynuacją i aktualizacją celów działań ustalonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski".

- Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, (M.P. z 2010 r. Nr 101, poz. 1183) przyjęty Uchwałą Nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2014"

Celem programu jest:

- usunięcie z terenu Gminy, stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest;
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji wyrobów zawierających azbest i oddziaływania azbestu na środowisko, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska;
- doprowadzenie do bezpiecznego składowania i prawidłowego unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest;
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- pomoc mieszkańcom gminy w zgodnej z przepisami prawa realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych;
- przedstawienie zamierzeń, działań, zadań i źródeł finansowania, które zapewnią usunięcie wyrobów zawierających azbest w sposób bezpieczny.

Gmina Moszczenica to gmina wiejska w województwie łódzkim, w powiecie piotrkowskim. Na terenie kraju w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest. Według danych Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi na terenie województwa łódzkiego w 2009 roku zinwentaryzowano 415 491,16 Mg wyrobów zawierających azbest, a w 2010r. – 453 437,07 Mg wyrobów zawierających azbest. Największa ilość znajduje się na terenie powiatów: tomaszowskiego, zgierskiego, wieluńskiego i łowickiego. Najmniej natomiast na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego, bo jedynie 289,87 Mg. Tak, więc problem jest poważny i należy tak go traktować.

Głównym celem „Programu...” jest również pomoc finansowa mieszkańcom Gminy w zakresie prawidłowego zdjęcia, transportu i unieszkodliwienia wyrobów z azbestocementu.

Analizując złożone „Oceny...” oraz koszty związane z usunięciem wyrobów azbestowo – cementowych zlokalizowanych na budynkach znajdujących się na terenie Gminy, jak również sugestie właścicieli obiektów, którzy składali informacje o wyrobach z azbestocementu co do terminu ich zdjęcia, postanowiono przyjąć 19 – letni okres likwidacji pokryć „eternitowych”.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania

i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 nr 8 poz. 31) dopuszcza się wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do 31 grudnia 2032 roku, tak więc ,przyjęty w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica", termin likwidacji pokryć „eternitowych" jest terminem ostatecznym i nieprzekraczalnym.

Przy obecnych zasobach finansowych większości mieszkańców Gminy, zdjęcie „szkodliwego dachu" zgodnie z przepisami oraz wykonanie remontu i montażu nowego przekracza ich możliwości finansowe, dlatego usunięcie wyrobów zawierających azbest (w szczególności eternitu) musi być współfinansowane przez Urząd Gminy.

Dodatkowym bardzo ważnym elementem realizacji Programu jest pewność, że odpady „eternitowe" trafią na zalegalizowane składowisko i unieszkodliwione w ten sposób nie będą stwarzały zagrożenia zarówno dla zdrowia mieszkańców jak i środowiska naturalnego.

W celu określenia ilości wyrobów azbestowo – cementowych zabudowanych na terenie Gminy Moszczenica przeprowadzono jego inwentaryzację polegającą na pozyskiwaniu bezpośrednich informacji od ich posiadaczy.

Razem na terenie gminy Moszczenica zgłoszonych zostało do końca marca 2006 roku **131.352 m²** eternitu. Zgłoszenia dokonało **416** mieszkańców gminy.

Średnia waga 1 m² płyt azbestowo – cementowych wynosi 13 kilogramów.

Znając ilość zabudowy eternitowej oraz wagę 1 m² płyty azbestowo -cementowej wyliczono ilość w tonach wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych w 2006r:

$$131\ 352\ m^2 \times 13\ kg/m^2 = 1\ 707\ 575\ kg = 1\ 707{,}576\ Mg.$$

Powołując się na dane z Urzędu Gminy w Moszczenicy w latach 2008-2011 zostało odebranych łącznie **237,40 Mg** wyrobów zawierających azbest.

W związku z powyższym analizując różnicę ilości „eternitu", który został zgłoszony do końca marca 2006 na terenie gminy i ilość odebranego odpadu w latach 2008-2011 (z informacji Urzędu Gminy wynika, że w latach 2006-2008 „eternit" nie był odbierany) wyliczono ilość wyrobów zawierających azbest pozostałą do unieszkodliwienia:

$$1\ 707{,}576\ Mg - 237{,}40\ Mg = \mathbf{1\ 470{,}176\ Mg}$$

Znając wagę odebranego azbestu oraz wagę 1 m² płyty azbestowo -cementowej wyliczono ilość wyrobów zawierających azbest pozostałą do unieszkodliwienia:

$$1\ 470\ 176\ kg / 13\ kg = \mathbf{113\ 090{,}46\ m^2}$$

.

W celu określenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest zasięgnięto informacji od firm posiadających zezwolenia na wytwarzanie tego typu odpadów na terenie województwa łódzkiego.

Uśredniając pozyskane informacje stwierdzono, iż;

- łączny, uśredniony koszt zdemontowania, transportu i zdeponowania na składowisku wszystkich wyrobów azbestowo – cementowych wynosi więc **1 410 238,00 zł.**

W celu usunięcia płyt z azbestocementu zabudowanych na terenie gminy Moszczenica zaproponowano przyjęcie jednego z trzech wariantów postępowania:

Wariant pierwszy zakłada podział prac, a co za tym idzie i środków finansowych na realizację „programu ...", w ten sposób, że posiadacz zabudowy eternitowej pokrywa koszty związane ze zdjęciem płyt, natomiast gmina pokrywa koszty związane z jego transportem i zdeponowaniem na składowisku odpadów.

W wariancie tym, mimo że rozłożone są środki i jest częściowy nadzór gminy nad wykonywaniem pewnych prac nie ma pełnej gwarancji prawidłowego zdjęcia zabudowy „eternitowej" a to jest najważniejszym elementem (stwarzającym największe zagrożenie) procesu usuwania zabudowy z azbestocementu.

W **wariancie drugim** przyjęto, że gmina zajmie się całym procesem unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest (płyt eternitowych). Począwszy od demontażu poprzez prawidłowy transport i zdeponowanie na składowisku odpadów. W tym przypadku będzie 100% pewność, że odpady z azbestocementu zostały zdemontowane prawidłowo (bez stwarzania zagrożenia dla zdrowia mieszkańców), oraz że trafiły docelowo na składowisko odpadów niebezpiecznych.

W **wariancie trzecim** zaś mieszkańcy posiadający zabudowę „eternitową" pokryją 20% kosztów związanych z demontażem pokryć eternitowych, 20% kosztów związanych z ich transportem i składowaniem. Natomiast 80% kosztów związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem ponosi Urząd Gminy.

Jednym ze sposobów przyspieszenia przez mieszkańców procesu usuwania wyrobów zawierających azbest i jednocześnie zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem spowodowanym nieodpowiednim postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest jest pomoc w sfinansowaniu ze źródeł zewnętrznych.

Źródłami finansowania usuwania azbestu są środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Gospodarki, środki własne właścicieli obiektów budowlanych, środki własne inwestorów prywatnych, środki funduszy ochrony środowiska, środki pomocowe Unii Europejskiej, środki własne jednostek samorządowych oraz kredyty.

W ramach środków budżetu państwa pozostających w dyspozycji Ministra Gospodarki planowane jest finansowanie zadań wspierających realizację Programu w latach 2009-2032.
Środki z krajowych funduszy ochrony środowiska mogą być wykorzystywane m.in. na finansowanie działań dotyczących oczyszczania kraju z azbestu. Beneficjentami środków mogą być jednostki samorządu terytorialnego, które zlecanym przez nie zadaniem usuwania wyrobów zawierających azbest mogą objąć zarówno obiekty użyteczności publicznej, jaki nieruchomości właścicieli prywatnych.

Środki funduszy ochrony środowiska mogą być pozyskiwane z różnych instrumentów
W poszczególnych województwach instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych oferowane są przez następujące instytucje:

- Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)
- Bank Ochrony Środowiska S.A.(BOŚ S.A) we współpracy z WFOŚiGW
- Regionalny Program Operacyjny dla poszczególnych województw (RPO)

Formy i zakres wsparcia, a także uprawnienia do ubiegania się o dofinansowanie różnią się w zależności od obowiązujących zasad w wojewódzkich funduszach.
Interdyscyplinarność „Programu...” powoduje konieczność koordynacji wszystkich jednostek i instytucji przedmiotowo odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań lub pośrednio biorących udział w ich realizacji.
Do głównych zadań **Samorządu Gminy** związanych z realizacją „Programu...” na szczeblu lokalnym należy:

1. gromadzenie przez burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl;
2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
3. organizowanie szkoleń instruktażowych dla właścicieli nieruchomości, którzy będą uprawnieni do samodzielnego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości i organizowanie wywozu powstałych odpadów zawierających azbest;
4. organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie;

5. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
6. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania planów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest; współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
7. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu;
8. współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Do zadań Rady Gminy należy:

Przyjmowanie rocznych sprawozdań rzeczowo - finansowych z realizacji zadań „Programu....” oraz zatwierdzanie harmonogramu rzeczowo – finansowego na rok następny.

Projekt Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica zgodny jest z Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Krajowym Planem Gospodarki Odpadami, Planem gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego, Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Moszczenica.

4. Diagnoza stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu[1]

Gmina Moszczenica według regionalizacji fizyko-geograficznej Kondrackiego leży w obrębie dwóch mezoregionów: Równiny Piotrkowskiej i Wysoczyzny Bełchatowskiej.
Regionalizacja fizyczno-geograficzna regionu:

Jednostka	**Nazwa jednostki**	**Symbol**
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	31
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	318
Makroregion	Wzniesienia Południowomazowieckie	318.8
Mezoregion	Równina Piotrkowska Wysoczyzna Bełchatowska	318.84 318.81

Główną jednostką tektoniczną występującą na obszarze gminy jest kredowa Niecka Łódzka. Formę tę tworzą przede wszystkim wapienie, wapienie margliste i margle. Na stropie mezozoiku, zalegającego na głębokości 50 – 70 m ppt., znajdują się osady trzeciorzędowe (ił,

[1] Program Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica

żwir kwarcowy). Teren gminy w całości pokryty jest zwartą pokrywą trzeciorzędową o miąższości 57 – 81 m. Reprezentują ją utwory zlodowacenia południowopolskiego (gliny zwałowe zwarte i piaszczyste z przewarstwieniami mułków i iłów) zalegające głębiej, oraz utwory zlodowacenia środkowopolskiego (gliny zwałowe zanieczyszczone marglem) występujące już na powierzchni. Miąższość tych osadów wynosi 0 – 2 m. Utwory powierzchniowe miejscami pokryte są warstwami utworów piaszczysto-żwirowych i piaszczystych.

Obszar gminy Moszczenica jest przede wszystkim płaskim lub lekko falisty, z występującymi lokalnie pagórkami. Ponadto teren gminy przecina dolina rzeki Moszczanki i jej dopływów.

Na obszarze gminy przeważają gleby kwaśne klas: IIIa, IIIb i IVa, są to gleby wytworzone z glin słabo spiaszczonych, z pyłów na glinach oraz częściowo na piaskach (pseudobielice, gleby brunatne). Mniejszy procent stanowią gleby klasy IVb, wykształcone na piaskach strukturalnych i glinach spiaszczonych. Najmniejszy ułamek stanowią gleby klas V i VI.W dolinach rzek i obniżeniach terenu występują gleby pochodzenia organicznego - torfowego oraz mułowo-torfowego, czarne ziemie, mady lekkie i bardzo lekkie, stanowiąc trwałe użytki zielone – łąki i pastwiska o bonitacji od klasy III do VI z dominacją klasy IV.

Biologiczną różnorodność obszaru gminy Moszczenica podtrzymują przede wszystkim tereny wilgotnych łąk, torfowisk i lasów bagiennych położonych w dolinach rzek: Moszczanki, Rakówki i Wolbórki. Lasy stanowią niewielki odsetek ogólnej powierzchni gminy, zaledwie 12,3 %.

Na terenie gminy Moszczenica nie występują parki krajobrazowe i rezerwaty przyrody.

Uchwałą Rady Gminy Nr VII/46/2003 z dnia 9 kwietnia 2003 r. ochroną konserwatorską, w formie użytku ekologicznego objęto tereny koryta rzeki Moszczanki na odcinku około 200m. Użytek nazwano Użytkiem Ekologicznym „Moszczanka”.

Rozporządzeniem nr 57/2001 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 grudnia 2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne ochroną objęto obszar 0,9 ha w Rakowie (bagno).

Ochroną objęte są również pomniki przyrody wymienione w poniższej tabeli:

Położenie	Gatunek	Liczba	Obowiązująca podstawa prawna
wieś Srock (teren przykościelny)	dąb szypułkowy jesion wyniosły lipa drobnolistna	2 4 9	Rozporządzenie Nr 5/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 03.07.1998 r. w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 12 poz. 134; Rozporządzenie nr 33/2007 Wojewody Łódzkiego z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie zniesienia ochrony pomników przyrody
wieś Kiełczówka (teren parku)	lipa drobnolistna	2	Zarządzenie nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj. Piotrkowskiego nr 17 poz. 177

W rejestrze zabytków na terenie gminy znajdują się takie obiekty jak:

Kiełczówka	- park dworski, poł. XIX, nr rej.: 372 z 10.11.1986 i z 29.09.1993
Moszczenica	- kościół par. p.w. św. Krzyża, 1769, nr rej.: 689 z 16.09.1967 - dzwonnica, mur.-drewn., XIX, nr rej.: 690 z 16.09.1967 - zespół dworski, XVIII-XIX: dwór, nr rej.: 279/82 z 18.05.1982 park, nr rej.: 691 z 16.09.1967 i z 13.11.1996 - d. gorzelnia (ob. dom), pocz. XIX, nr rej.: 620/IX-55 z 10.06.1955
Raciborowice	- park dworski, pocz. XIX, nr rej.: 383 z 22.01.1987
Rękoraj	- park i teren podwórza gosp., nr rej.: 417 z 27.06.1990 i z 7.07.1994
Srock	- kaplica p.w. św. Mikołaja, 1627, nr rej.: 693 z 27.09.1967 - kościół paraf. p.w. św. Benedykta i św. Anny, 1764 – 66, nr rej.: A/19 z 09.09.2004

W gminie Moszczenica znajdują się również zewidencjonowane stanowiska archeologiczne podlegające ochronie konserwatorskiej. Na obszarach tych mogą istnieć ograniczenia inwestycji mogących mieć wpływ na naruszenie struktury podziemnych warstw kulturowych.
Obszar gminy Moszczenica leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401. Poziom wodonośny wód jest czwartorzędowy.
Gmina Moszczenica leży w zasięgu łódzkiego subregionu klimatycznego.
Zgodnie z podziałem polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne analizowany obszar należy do dzielnicy łódzkiej charakteryzującej się typowym dla obszarów Polski przejściowością klimatu. Przeważają w niej zachodnie i południowo-zachodnie kierunki wiatrów, a najwyższe opady przypadają na miesiące letnie.
Warunki klimatyczne charakterystyczne dla subregionu łódzkiego, w którym położona jest gmina Moszczenica to:

- średnia temperatura stycznia: $-2{,}5^0$C,
- średnia temperatura lipca: $+18^0$C,
- średni czas trwania zimy : 80 dni,
- średni czas trwania lata: 85-90 dni,
- średnia roczna suma opadów: 500-600 mm,
- długość okresu wegetacyjnego: 210-220 dni,
- dominujące kierunki wiatru: W, SW.

Lokalne warunki klimatu można scharakteryzować następująco:

- Dolina rzeki Moszczanki i Rakówki posiada szczególnie niekorzystne warunki klimatyczne (termiczne i wilgotnościowe) w związku z bardzo płytkim zaleganiem wód gruntowych i podmokłościami. Występuje tu duże prawdopodobieństwo zalegania przygruntowych przymrozków i mgieł, stagnacja wilgotnego i suchego powietrza, niedostateczne przewietrzanie i inwersje temperatury. Są to tereny niewskazane dla

zabudowy mieszkaniowej, dlatego przeznaczone są w dotychczasowej formy zagospodarowania (trwałe użytki zielone).

- Płaskie wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe posiadające dobre warunki solarne, wietrzne i wilgotnościowe są predysponowane dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej.
- Kompleksy leśne charakteryzujące się wysokimi swoistymi warunkami klimatycznymi niewielkimi wahaniami temperatury, znaczną zacisznością, podwyższoną wilgotnością – wpływają dodatnio na klimat terenów przyległych, podnosząc ich walory krajobrazowe i zdrowotne.

Wnioski monitoringu stanu środowiska (2007-2012 rok):

- gmina Moszczenica, ze względu na monitoring jakości powietrza, należy do strefy piotrkowsko - radomszczańskiej, która pod względem klasyfikacji stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla, benzenu, benzenu(a)piranu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu należy do strefy C (ze względu na ponadnormatywne stężenia pyłu PM10);
- wg monitoringu wód w 2009 roku rzeka Moszczanka zakwalifikowane zostały do III klasy jakości – badania w punkcie pomiarowym Wolbórz;
- wg monitoringu wód w 2007 roku rzeka Moszczanka w punkcie pomiarowym Godaszewice zakwalifikowana została do V klasy jakości, w 2009 roku zaś do III klasy jakości;
- wg badań w 2006r oraz 2007r. wody podziemne (punkt pomiarowy w Moszczenicy) zakwalifikowano do III klasy jakości, w 2008r do II klasy, zaś w 2012 do I klasy;
- wody w piezometrach składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Moszczenicy wg badań z 2009 roku zakwalifikowano do I (jeden piezometr) i III (dwa piezometry) klasy jakości;
- nie prowadzono badań stanu klimatu akustycznego oraz promieniowania pól elektromagnetycznych;
- z badań przeprowadzonych na terenie powiatu piotrkowskiego wynika, że na obszarze gminy Moszczenica, przeważają gleby III i IV klasy.

Skutki braku realizacji założeń Planu:

- niewłaściwe postępowanie z odpadami przez mieszkańców,
- zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców,
- brak wyeliminowania wyrobów zawierających azbest,

- brak eliminowania czynników stwarzających ryzyko uwolnienia pyłów azbestowych do powietrza, tj.:

- nieumyślne, nieświadome uszkadzanie mechaniczne wspomnianych wyrobów podczas adaptacji, remontów i modernizacji (np. okablowanie, usuwanie ścianek działowych, usuwanie pokryć dachowych itp.);
- usuwanie lub próby zabezpieczenia, tych wyrobów, zwłaszcza w sposób niewłaściwy;
- niewłaściwa eksploatacja wyrobów lub zmiana sposobu eksploatacji wyrobów, powodująca ich drgania, tarcie (szczególnie zagrożone destrukcją są wyroby w obiektach o konstrukcji niesztywnej), wibracje przenoszone na wyroby z azbestem, pochodzące od: pracy maszyn, wind, także niekorzystne dla budynku sąsiedztwo dróg obciążonych ciężkim transportem, transport szynowy, metro itp.;
- poddanie wyrobów z azbestem silnym ruchom powietrza, wywołanym pracą maszyn (np. wentylatory, odkurzacze);
- uszkodzenia eksploatacyjne wyrobów zawierających azbest , starzenie się ich oraz zły stan techniczny, w tym uszkodzenia mechaniczne, spękania powierzchni, wyszczerbienie krawędzi, korozja chemiczna, biologiczna, termiczna, wilgotnościowa powodują zmiany (osłabienie) spoiwa wyrobów, co objawia się np. obecnością wykwitów, złuszczeń wyrobów, śladami drobnego pyłu na podłodze w miejscu zastosowania wyrobów (z widocznymi fragmentami uszkodzonych wyrobów, a nawet masywnych wiązek włókien azbestu).

Wpływ braku realizacji założeń planu na środowisko przyrodnicze i ludzi:

- wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza (w tym dioksan, włókien azbestowych),
- wzrost zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

Powyższe przewidziano również w „Prognozie oddziaływania na środowisko projektu PGOWŁ 2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”, „Prognozie oddziaływania na środowisko dla Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

5. Diagnoza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Generalnie znaczące oddziaływania pozytywne dotyczą obszaru całej gminy, stąd diagnoza stanu środowiska obszarów przez nie objętych, również zawiera się we: wnioskach monitoringu stanu środowiska, w którego zakresie badano: powietrze, opady atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne (rozdział 4).

6. Identyfikacja problemów ochrony środowiska istniejących z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych

Najistotniejsze problemy dla środowiska wynikające z obecnością wyrobów zawierających azbest:

- niedostateczny stopień inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest oraz niedostateczna ilość przeprowadzonych pierwszych kontroli stanu obiektów i urządzeń budowlanych przez większość osób fizycznych i prawnych, będących właścicielami, zarządcami lub użytkownikami miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest; niedostateczna ilość dokonanych ocen z pierwszej kontroli powodowała zaniechanie dalszych kontroli okresowych oraz sporządzenia ocen stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest;
- niepełne informacje o ilości usuniętych wyrobach zawierających azbest;
- nieprzestrzeganie przepisów zawartych w aktach prawnych dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- brak całkowitej eliminacji narażenia środowiska na azbest, narażenie takie powstaje na skutek emisji do powietrza włókien azbestu z uszkodzonych wyrobów zawierających azbest oraz ich odpadów, a także na skutek niewłaściwie prowadzonych procesów eksploatacji i usuwania tych wyrobów;
- poważne zanieczyszczenie środowiska naturalnego powstaje również na skutek emisji azbestu z tzw. „dzikich” wysypisk odpadów – głównie w lasach.

7. Identyfikacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym lub krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Ponadto Program przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,

- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014

W Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest spełnia się jedne z głównych celów tj.:

- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Generalnie osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest, wymaga realizacji działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032".

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2012

Założone cele:

- sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- stworzenie bazy danych o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz instalacjach przeznaczonych do ich unieszkodliwiania,
- osiąganie celów określonych w *„Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032r."*

Działania:

- inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie wszystkich gmin województwa,
- opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest, prowadzenie aktualizacji istniejących programów,
- sporządzania corocznego planu kontroli jakości powietrza, obejmującego określenie stężenia pyłów zawierających azbest,
- budowa instalacji unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Zadania przewidziane w/w programach ujęte w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica*:*

- usuwanie wyrobów zawierających azbest,

- oczyszczanie miejsc publicznych,
- działania informacyjne,
- monitoring realizacji Programu.

Samo wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest jednym z podstawowych elementów realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

8. Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

+ pozytywne
- negatywne
0 neutralne

Działanie	Oddziaływanie na poszczególne komponenty							
	Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Gleby	Warunki akustyczne	Przyrodę i obszary chronione	Krajobraz	Zabytki	Mieszkańcy
Usuwanie wyrobów zawierających azbest	+	+	+	0	+	+	+	+
Działania informacyjne	+	+	+	0	+	+	+	+
Monitoring realizacji Programu	+	+	+	0	+	+	+	+
Oczyszczanie miejsc publicznych	+	+	+	0	+	+	+	+

8.1. Pozytywne

Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica będzie za sobą niosła następujące korzyści dla środowiska:

- oczyszczanie z azbestu gminy – udział w oczyszczaniu z azbestu terytorium kraju,
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców i obniżenie śmiertelności spowodowanej szkodliwym działaniem azbestu,
- poprawa wyglądu estetycznego środowiska naturalnego,
- ograniczenie powstawania „dzikich wysypisk" odpadów (wynika to również z przewidzianej w Programie możliwości pomocy finansowej przy ponoszeniu wysokich

kosztów usuwania wyrobów azbestowych) – ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód, ograniczenie dewastacji siedlisk,

- wdrożenie systemu monitoringu realizacji planu (wskaźniki) wpłynie korzystnie na stan środowiska poprzez umożliwienie lepszej kontroli źródeł powstawania odpadów i dróg ich przepływu, dostarczy informacji o brakach systemu oraz umożliwi oszacowanie pośrednich skutków środowiskowych dla decyzji gospodarczych i planistycznych,
- gmina zakłada powierzenie zadań z zakresu usuwania i zagospodarowania odpadów wyspecjalizowanym firmom, gwarantującym odpowiedni poziom bezpieczeństwa ekologicznego – wyeliminuje to przedostawanie się pyłów azbestowych do powietrza przy demontażu,
- zbiórka odpadów odbywać się będzie z zastosowaniem specjalistycznych zabezpieczeń (folii, oznakowań), bez możliwości ich przemieszczania się – zapewnienie prawidłowego postępowania wyeliminuje możliwość ich dostawania się do poszczególnych komponentów środowiska
- zmniejszy ryzyko narażenia ludności na substancje kancerogenne.

Podsumowując realizacja programu będzie miała pozytywne oddziaływanie: najistotniejszy wpływ na powietrze oraz zdrowie ludzi, ale również na ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód, ograniczenie dewastacji siedlisk, poprawę krajobrazu.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że usuwanie takich wyrobów jak eternit powoduje montaż nowego pokrycia dachowego, co sprawi podniesienie stanu technicznego obiektów budowlanych.

8.2. Negatywne:

Ponieważ obligatoryjnie prace związane z demontażem wyrobów zawierających azbest muszą spełniać sposoby i warunki bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest określone rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 71 poz. 649) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089) zapewni, że realizacja programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych

dla Gminy Moszczenica nie będzie powodowała negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym szczególnie powietrza.

Jedyny problem stanowią koszty demontażu oraz nowego pokrycia dachowego, jednakże są to czynniki społeczne, nie środowiskowe.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Nie przewiduje się specjalnych środków zapobiegawczych. Firma wykonująca demontaż jest obligatoryjnie zobowiązana do postępowania wg rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 71 poz. 649) oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089).

Wyroby zawierające azbest obligatoryjnie muszą zostać unieszkodliwione do końca 2032r. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 nr 8 poz. 31) dopuszcza się wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach **nie dłużej niż do 31 grudnia 2032 roku**, tak więc ,przyjęty w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica", termin likwidacji pokryć „eternitowych" jest terminem ostatecznym i nieprzekraczalnym.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Charakter omawianego dokumentu oraz zawartych w nich zadań są z założenia „pro-środowiskowe".

Zapisy Programu wynikają z dokumentów wyższego rzędu. Obligatoryjnie należy prowadzić usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu kraju. Dodatkowo w celu wspomagania tego działania już w Programie przewidziano dwa warianty pomocy finansowej, również gwarantującej usprawnienie usuwania wyrobów zawierających azbest.

Nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki lub ze współczesnej wiedzy.

11. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

W pierwszym krajowym „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski", kontynuowanym przez Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2012 przedstawiono koncepcję zarządzania „Programami .." na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Interdyscyplinarność „Programu..." powoduje konieczność koordynacji wszystkich jednostek i instytucji przedmiotowo odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań lub pośrednio biorących udział w ich realizacji.

Do głównych zadań Samorządu Gminy związanych z realizacją „Programu..." na szczeblu lokalnym należy:

1. gromadzenie przez burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.gov.pl;
2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
3. organizowanie szkoleń instruktażowych dla właścicieli nieruchomości, którzy będą uprawnieni do samodzielnego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości i organizowanie wywozu powstałych odpadów zawierających azbest;
4. organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie;
5. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
6. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania planów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest; współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
7. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu;

8. współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Do zadań Rady Gminy należy:

Przyjmowanie rocznych sprawozdań rzeczowo - finansowych z realizacji zadań „Programu ....” oraz zatwierdzanie harmonogramu rzeczowo – finansowego na rok następny.

Sprawozdanie roczne winno być wykonane przy uwzględnieniu podanych poniżej wskaźników monitorowania.

Wskaźniki monitorowania programu usuwania azbestu i wyrobów azbestowych dla Gminy Moszczenica:

L.P.	Wskaźnik	JEDNOSTKA
	A. Wskaźniki efektywności realizacji „Programu ...” i zmiany presji na środowisko	
1.	Ilość zdjętej zabudowy „eternitowej” – wytworzonych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok
2.	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok
3.	Stopień usunięcia pokryć „eternitowych”	%
4.	Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację „Programu ...’ w danym roku budżetowym.	%
5.	Ilość odpadów wytworzonych w sektorze gospodarczym - wymiana rur z azbestocementu	mb
	B. Wskaźniki świadomości społecznej	
1.	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz realizacji „Programu ...”	%
2.	Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców (np. co do sposobu wykonywania prac wynikających z „Programu…”)	Liczba/opis
3.	Efekt edukacyjny w odniesieniu do mieszkańców	Liczba/opis

W oparciu o analizę wskaźników grupy A i grupy B będzie możliwa ocena efektywności realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica.

Lista wskaźników podanych w tabeli powyżej nie jest ostateczna i może ulec rozszerzeniu.

12. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Planowane działania, z racji lokalizacji oraz skali, nie będą powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W przypadku międzynarodowego przemieszczania odpadów należy uzyskać zezwolenie Głównego Inspektora Środowiska.

13. Streszczenie

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przez właściwy organ administracji odbywa się w oparciu o prognozę oddziaływania na środowisko.

Głównym celem dokumentu jest identyfikacja oddziaływania na środowisko realizacji założeń i zadań Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica.

Zawiera informacje zgodne z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zmianami) oraz pismem Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi znak PWIS.NSOZNS.9022.1.200.2013.JD z dn. 02.07.2013r. oraz pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi znak WSI.411.3.2013.AN z dn. 31.07.2013r.

Działania przyjęte w Programie usuwania azbestu i wyrobów azbestowych dla Gminy Moszczenica poddano analizie oraz odniesiono do stanu środowiska na terenie gminy. Na tej podstawie identyfikowano możliwe skutki oddziaływania na środowisko realizacji założeń Programu.

Przedstawiono cele i działania usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy. Przedstawiono cele i kierunki działań dokumentów krajowych i lokalnych regulujących działania objęte Programem: Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014, Planu Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2012. Zadania przewidziane w/w programach ujęte w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica*:*

- usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- oczyszczanie miejsc publicznych,
- działania informacyjne,
- monitoring realizacji Programu.

Samo wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest jest jednym z podstawowych elementów realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Celem Programu jest:

- usunięcie z terenu Gminy, stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest;

- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji wyrobów zawierających azbest i oddziaływania azbestu na środowisko, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska;
- doprowadzenie do bezpiecznego składowania i prawidłowego unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest;
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- pomoc mieszkańcom gminy w zgodnej z przepisami prawa realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo – azbestowych;
- przedstawienie zamierzeń, działań, zadań i źródeł finansowania, które zapewnią usunięcie wyrobów zawierających azbest w sposób bezpieczny.

Podsumowując analizę oddziaływania Programu na środowisko realizacja Programu będzie miała pozytywny wpływ na powietrze oraz zdrowie ludzi, ale również na ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód, ograniczenie dewastacji siedlisk, poprawę krajobrazu.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że usuwanie takich wyrobów jak eternit powoduje montaż nowego pokrycia dachowego, co sprawi podniesienie stanu technicznego obiektów budowlanych.

Prace związane z demontażem wyrobów zawierających azbest będą prowadzone przez specjalistyczne firmy, posiadające zezwolenie na wykonywanie takich prac. Spełnianie sposobów i warunki bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest określone rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 71 poz. 649) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089) zapewni, że realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica nie będzie powodowała negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym szczególnie powietrza.

Jedyny problem stanowią koszty demontażu oraz nowego pokrycia dachowego, jednakże są to czynniki społeczne, nie środowiskowe.

Nie przewiduje się specjalnych środków zapobiegawczych. Firma wykonująca demontaż jest obligatoryjnie zobowiązana do postępowania wg rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 71 poz. 649).

Wyroby zawierające azbest obligatoryjnie muszą zostać unieszkodliwione do końca 2032r. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 nr 8 poz. 31) dopuszcza się wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach **nie dłużej niż do 31 grudnia 2032 roku**, tak więc ,przyjęty w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica", termin likwidacji pokryć „eternitowych" jest terminem ostatecznym i nieprzekraczalnym.

Realizacja Programu nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Zapisy Programu wynikają z dokumentów wyższego rzędu. Obligatoryjnie należy prowadzić usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu kraju. Dodatkowo w celu wspomagania tego działania już w Programie przewidziano dwa warianty pomocy finansowej, również gwarantującej usprawnienie usuwania wyrobów zawierających azbest.

BIBLIOGRAFIA:

1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terytorium Polski
2. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
3. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014
4. Plan Gospodarki Odpadami dla województwa łódzkiego 2012
5. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Moszczenica
6. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Moszczenica
7. Projekt Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Moszczenica
8. Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
9. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu PGOWŁ2012
10. Raport stanu środowiska w województwie łódzkim w 2011 roku
11. Raport stanu środowiska w województwie łódzkim w 2010 roku
12. Raport stanu środowiska w województwie łódzkim w 2009 roku
13. Raport stanu środowiska w województwie łódzkim w 2008 roku
14. Raport stanu środowiska w województwie łódzkim w 2007 roku